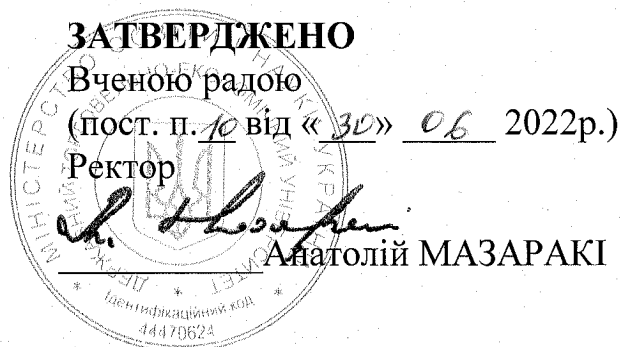

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої
освіти**

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра іноземної філології та перекладу

**КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА/
COGNITIVE LINGUISTICS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	магістр	/ master
галузь знань	03 Гуманітарні науки	/ Humanitarian Sciences
спеціальність	035 Філологія	/ Philology
освітня програма	Прикладна лінгвістика (Політична лінгвістика, англійська мова)	/ Applied Linguistics (Political linguistics, English)

Київ 2022

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автор: Н.А. Латигіна, доктор політичних наук, професор

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу.

Протокол № 8 від 14 червня 2022 р.,

Рецензенти:

О.М. Циганок, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології та перекладу

О.В. Буряченко, канд. політичних наук, доцент, виконавчий директор Асоціації органів місцевого самоврядування «Міжнародна асоціація малих громад»

**КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА/
COGNITIVE LINGUISTICS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	магістр	/ master
галузь знань	03 Гуманітарні науки	/ Humanitarian Sciences
спеціальність	035 Філологія	/ Philology
освітня програма	Прикладна лінгвістика (Політична лінгвістика, англійська мова)	/ Applied Linguistics (Political linguistics, English)

**Розділ 1. Структура дисципліни та розподіл годин за темами
(Тематичний план)**

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		Лекції	Практичні (семінарські) заняття / МК	Самостійна робота студентів	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Виникнення когнітивної лінгвістики та її місце в системі гуманітарних наук.	10	2	2	6	О;ЕК; ДОП; П;РП
Тема 2. Предмет когнітивної лінгвістики та її понятійний апарат.	14	2	2	10	О; ЕК; П; Е; Д; РП; ДОП
Тема 3. Постулати когнітивної лінгвістики. Концептосфера та концептуалізація.	10	2	2	6	О, ЕК; П; Д; РП; ДОП
Тема 4. Теорія прототипів Елеонори Рош.	12	—	2	10	О;ЕК; ДОП; РП; П; Д; ТЗ
Тема 5. Теорема Гіларі Патнема і новий реалізм.	12	—	2	10	О, ЕК; П; Е; ДОП; РП
Тема 6. Ідеалізовані когнітивні моделі.	12	—	2	10	О;ЕК; П; ДОП; РП; ТЗ
Тема 7. Когнітивна теорія метафори: основні	16	2	2	12	О;ЕК; П; ТЗ; Д; ДОП; РП

положення.					
Тема 8. Метонімічні моделі.	10	—	2	8	О, ЕК; П; Е; ТЗ; ДОП; РП
Тема 9. Когнітивні категорії і слова.	12	—	2	10	О;ЕК; П; Д; ДОП; РП
Тема 10. Ментальні простори.	18	—	2	16	О;ЕК; П; Д; Е; ДОП; РП
Тема 11. Теорія лінгвістичної відносності (теорія Сепіра-Уорфа).	12	—	2	10	О, ЕК; П; ТЗ; ДОП; РП
Тема 12. Лінгвокогнітивне моделювання перекладу.	14	2	2	10	О, ЕК; ДОП; РП; ТЗ; П
Тема 13. Когнітивна поетика.	16	2	2	12	О, ЕК; П; ТЗ; ДОП; РП
Тема 14. Методи та прийоми семантико- когнітивного опису концептів.	12	2	2	8	ККР; П; ТЗ;РП; ДОП
Разом	180/6	14	28	138	
Підсумковий контроль – екзамен					

Умовні скорочення:

Д – дискусія;

О – опитування;

ДОП – доповідь (дайджест);

П – презентація;

РП – репрезентативний

практикум;

ТЗ – творче завдання;

ЕК – експрес-контроль;

Е – есе;

ККР – комплексна контрольна робота

Розділ 2. Тематика та зміст лекційних, практичних (семінарських занять) занять, самостійної роботи студентів

Результати навчання	Навчальна діяльність ^{*1}	Робочий час студента, год
1	2	3
Знати: історичні етапи розвитку когнітивної лінгвістики; філософські джерела когнітивної науки; основні напрями у сучасній когнітивній лінгвістиці. Вміти: співвідносити когнітивну науку та когнітивну лінгвістику; характеризувати погляди Л.фон Вітгенштейна у становленні когнітивної науки; аналізувати	Тема 1. Виникнення когнітивної лінгвістики та її місце в системі гуманітарних наук. Лекція План лекції 1. Історія розвитку когнітивної лінгвістики. 2. Філософські джерела когнітивної науки. 3. Основні напрями у сучасній когнітивній лінгвістиці. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.15-50]; 2 [с.1-10] ; 3[с.1-20]; 4 [с.17-55]; 5[с.20-30]. <i>Додатковий:</i> 6 [с.491-493]; 7[с.254-257]; 8 [с.49-56]; 11 [с.25-210]; 12 [с.10-20]; 15 [с.115-118]; 16 [с.1-20]; 17 [с.5-15]; 18 [с.1-10]; 19 [с.17-120]; 20 [с.1-50]; 22 [с.1-20]; 23[с.100-300]; 27 [с.20-50]; 29[с.100-187]; 31 [с.1-27]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. Практичне заняття Взаємозв'язок когнітивної науки та когнітивної лінгвістики. План практичного заняття 1. Когнітивна наука та когнітивна лінгвістика 2. Погляди Л. Фон	2 2

*

¹ Курсивом визначено інтерактивні методи навчання з навчальної дисципліни «Когнітивна лінгвістика»

когнітивну лінгвістику в системі мовознавства.	Вітгенштейна у становленні когнітивної науки. 3. Когнітивна лінгвістика в системі мовознавства.														
	Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Проаналізувати зміст лекційного матеріалу та доповнити його за визначеними джерелами. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Знайти в Інтернеті не менше п'яти сайтів, присвячених когнітивній лінгвістиці. Заповнити таблицю: <table><tr><td>Сайт</td><td>Проблематика</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table> 4. Відвідати сайт http://www.nbuu.gov.ua та знайти не менше п'яти дисертаційних досліджень сучасних українських науковців, присвячених когнітивній лінгвістиці. Заповнити таблицю: <table><tr><td>Автор</td><td>Назва дисертації</td><td>Місце</td><td>Рік</td><td>Мова, на матеріалі якої здійснено дослідження</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> 5. Зробити презентацію у Power Point на одне із зазначених у плані питань практичного заняття. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с.15-50]; 2[с.1-10]; 3[с.1-20]; 4[с.17-55]; 5 [с.20-30]. Додатковий: 6 [с.491-493]; 7[с.254-257]; 8[с.49-56]; 11[с.25-210]; 12[с.10-20]; 15[с.115-118]; 16 [с.1-20]; 17[с.5-15]; 18[с.1-10]; 19 [с.17-120]; 20[с.1-50]; 22[с.1-20]; 23[с.100-300]; 27[с.20-50]; 29[с.100-187]; 31[с.1-27].	Сайт	Проблематика			Автор	Назва дисертації	Місце	Рік	Мова, на матеріалі якої здійснено дослідження					
Сайт	Проблематика														
Автор	Назва дисертації	Місце	Рік	Мова, на матеріалі якої здійснено дослідження											

Знати: об'єкт, предмет та завдання когнітивної лінгвістики; ключові поняття та терміни когнітивної лінгвістики; коло наукових інтересів когнітивної лінгвістики. Вміти: пояснювати теоретико- прикладні засади когнітивної лінгвістики; аналізувати когнітивний підхід до вивчення мовних явищ та антропоцент- ричний підхід до вивчення мови; характеризувати мову як засіб пізнання світу; описувати когнітивний дисонанс в лінгвістиці.	<i>Інтернет-ресурси: 32-40.</i> Тема 2. Предмет когнітивної лінгвістики та її понятійний апарат. Лекція План лекції 1. Теоретико-прикладні засади когнітивної лінгвістики: об'єкт, предмет та завдання. 2. Ключові поняття та терміни когнітивної лінгвістики. 3. Когнітивний підхід до вивчення мовних явищ. Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.52-68]; 2[с.11-18]; 3[с.21-37]; 4[с.56-83]; 5[с.31-47].</i> <i>Додатковий: 11[с.217-283]; 12[с.21-37]; 13[с.1-15]; 14[с.76-85]; 15[с.115-118]; 16 [с.21-47]; 17 [с.16-38]; 18[с.11-23]; 19[с.125-180]; 20[с.51-94]; 22[с.21-61]; 23[с.310-450]; 27[с.53-94]; 28[с.50-98]; 29[с.188-250]; 31[с.28-60.].</i> <i>Інтернет-ресурси: 32-40.</i> Практичне заняття Коло наукових інтересів когнітивної лінгвістики. План практичного заняття 1. Мова як засіб пізнання світу. 2. Антропоцентричний підхід до мови. 3. Когнітивний дисонанс в лінгвістиці. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Проаналізувати зміст лекційного матеріалу та доповнити його за визначеними джерелами. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми.	2 2 10
--	--	-----------------------------

Знати: постулати когнітивної лінгвістики; сутність понять «концепт», «концептосфера»; номінативне поле концепту; структуру концепту; типи концептів. Вміти: характеризувати свідомість, види свідомості та менталітет;	3. Зробити презентацію у Power Point на одне із зазначених у плані питань практичного заняття. 4. Написати есе на тему: «Рідна мова – мати єдності, батько громадянства і сторож держави». 5. Підготуватися до дискусії на тему: «Когнітивний дисонанс перекладача» (підібрати ілюстративний і текстовий матеріал; аргументацію і контраргументацію). Список рекомендованих джерел: Основний: 1[с.52-68]; 2[с.11-18];3[с.-370];4 [с.56-83]; 5 [с.31-47]. Додатковий: 11[с.217-283]; 12[с.21-37]; 13[с.1-15]; 14[с.76-85]; 15 [с.115-118]; 16[с.21-47]; 17[с.16-38]; 18[с.11-23]; 19[с.125-180]; 20[с.51-94]; 22[с.21-61]; 23[с.310-450]; 27[с.53-94]; 28[с.50-98];29[с.188-250];31[с.28-60.]. Інтернет-ресурси: 32-40. Тема 3. Постулати когнітивної лінгвістики. Концептосфера та концептуалізація. Лекція План лекції 1. Концепт. Концептосфера. 2. Свідомість, види свідомості та менталітет. 3. Картини світу: когнітивна і мовна. Список рекомендованих джерел: Основний: 1[с.70-85];2 [с.19-27];3[с.38-50];4 [с.85-110]; 5 [с.48-63]. Додатковий: 10 [с.3-11];11[с.294-320];12 [с.38-45];13 [с.16-45]; 14[с.76-85]; 16[с.48-59]; 17[с.39-52];18[с.24-35];19[с.181-220]; 22 [с.62-94]; 23[с.457-500]; 25 [с.93-128]; 26[с.1-50];27 [с.95-120]; 30[с.10-70]; 31[с.61-85].	2
--	--	----------

описувати картини світу: когнітивну і мовну; пояснювати національну специфіку концептів; аналізувати концепт-слово та концепт-значення; виокремлювати категорії диференційні та класифікаційні ознаки концептів.	<i>Інтернет-ресурси: 32-40.</i> Практичне заняття Сутнісний зміст когнітивної лінгвістики. План практичне заняття 1. Номінативне поле концепту. 2. Структура концепту (образ, інформаційний зміст, інтерпретаційне поле). 3. Типи концептів. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Проаналізувати зміст лекційного матеріалу та доповнити його за визначеними джерелами. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у Power Point на одну із зазначених тем: – «Концепт-слово, концепт-значення». – «Категорії диференційні та класифікаційні ознаки концептів». – «Національна специфіка концептів». – «Номінативна щільність концепту». – «Рекурентність концепту». 4. Підготуватися до дискусії на тему: «Концептосфера і її значення у навчанні студентів». Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.70-85];2 [с.19-27];3[с.38-50];4 [с.85-110]; 5 [с.48-63].</i> <i>Додатковий: 10 [с.3-11];11[с.294-320]; 12[с.38-45]; 13[с.16-45]; 14 [с.76-85];</i>	2 6
---	--	-------------------

Знати: сутнісний зміст теорії прототипів Е.Рош; прототипні ефекти; ефекти базового рівня. Вміти: характеризувати еволюцію поглядів Е.Рош; описувати прототипні ефекти в мові; досліджувати прототипні ефекти в мовних категоріях (морфологія і синтаксис).	16[с.48-59]; 17[с.39-52]; 18[с.24-35]; 19[с.181-220]; 22 [с.62-94]; 23[с.457-500]; 25[с.93-128]; 26[с.1-50];27 [с.95-120];30[с.10-70]; 31[с.61-85]. <i>Інтернет-ресурси: 32-40.</i> ТЕМА 4. Теорія прототипів Елеонори Рош. Практичне заняття План практичного заняття 1. Еволюція поглядів Елеонори Рош. 2. Прототипні ефекти. 3. Ефекти базового рівня. 4. Прототипні ефекти в мові. 5. Прототипні ефекти в мовних категоріях: морфологія і синтаксис. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. <i>Зробити презентацію у Power Point на одне із зазначених у плані питань практичного заняття.</i> 4. Проаналізувати теорію прототипів Е. Рош і навести по 10 власних прикладів категоризації. 5. <i>Підготуватися до дискусії «Грегори Мерфі проти Елеонори Рош: наскільки можна порівняти теорії категоризації?» (підібрати ілюстративний і текстовий матеріал, аргументацію і контрагументацію).</i> Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.86-98]; 2[с.28-36]; 3[с.51-61]; 4[с.111-140]; 5[с.64-84].</i> <i>Додатковий: 11[с.321-378]; 12[с.46-</i>	2 10
--	---	--------------------

Знати: сутнісний зміст теореми Г.Патнема; протиріччя модельно-теоретичної семантики; трактування референції; що таке внутрішній реалізм. Вміти: пояснювати необмежену і помірковану невизначеність; характеризувати «істину» у теорії моделей; аналізувати критичні погляди щодо теореми Г. Патнема. Знати:	53]; 14[с.76-85]; 16[с.60-90]; 17[с.53-85]; 18[с.36-43]; 19[с.225-270]; 22[с.95-120]; 23[с.510-590]; 29[с.251-280]; 31[с.86-94]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. ТЕМА 5. Теорема Гіларі Патнема і новий реалізм. Практичне заняття План практичного заняття 1. Протиріччя модельно-теоретичної семантики. 2. Необмежена і поміркована невизначеність. 3. «Істина» у теорії моделей. 4. Референція. 5. Критика Г. Патнема. 6. Внутрішній реалізм Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у <i>Power Point</i> на одне із зазначених у плані питань практичного заняття. 4. Написати есе на тему: «Розум, істина та історія», проаналізувавши одноіменну працю Г. Патнема. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.99-110]; 2[с.37-42]; 3[с.62-80]; 4[с.141-182]; 5[с.85-90]. <i>Додатковий:</i> 8[с.49-56]; 11[с.379-410]; 12[с.54-70]; 16[с.91-120]; 17[с.86-90]; 18[с.44-60]; 19[с.271-295]; 22[с.121-175]; 23[с.600-650]; 25[с.93-128]; 31[с.95-120]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. ТЕМА 6. Ідеалізовані когнітивні	2 10
---	---	--------------------

джерела прототипних ефектів; найпростіші прототипні ефекти; визначення терміну «кластерні моделі». Вміти: характеризувати ідеалізовані когнітивні моделі; описувати кластерні моделі як джерело прототипних ефектів.	моделі. Практичне заняття План практичного заняття 1. Джерела прототипних ефектів. 2. Найпростіші прототипні ефекти. 3. Кластерні моделі як джерело прототипних ефектів. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. <i>Зробити презентацію у Power Point на одне із зазначених у плані питань практичного заняття.</i> 4. Проаналізувати у письмовій формі працю Дж.Лакоффа «Жінки, вогонь та небезпечні речі» і підготувати репрезентативний практикум за результатами аналізу. 5. <i>Підготуватися до виконання творчих завдань (робота в малих групах: розробка власної ідеалізованої когнітивної моделі). Розробити тезисний план щодо створення ідеалізованої когнітивної моделі та виконати завдання № 4.</i> Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.111-124]; 2[с.43-49];</i>	2 10
---	---	----------------------------------

Знати: основні положення когнітивної теорії метафори; орієнтаційні метафори; онтологічні метафори; сутність персоніфікації; у чому полягає системність метафоричних концептів і які є свідомства проти узгодженості системи метафор; підґрунтя структурних метафор. Вміти: розрізняти метафори і значення; описувати міфи об'єктивізму і суб'єктивізму; характеризувати узгодженість метафор і виокремлювати	3[с.81-97]; 4[с.183-215]; 5[с.91-110]. Додатковий: 11[с.412-430]; 12[с.71-84]; 14[с.76-85]; 16[с.121-158]; 17[с.91-105]; 18[с.61-82]; 19[с.296-315]; 22[с.176-200]; 23[с.652-700]; 26[с.52-84]; 27[с.121-165]; 31[с.121-170]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. ТЕМА 7. Когнітивна теорія метафори: основні положення. Лекція План лекції 1. Орієнтаційні метафори. 2. Онтологічні метафори. 3. Персоніфікація. 4. Метафори і значення. 5. Міфи об'єктивізму і суб'єктивізму. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.125-137]; 2[с.50-60]; 3[с.98-110]; 4[с.217-240]; 5[с.111-120]. <i>Додатковий:</i> 9[с.1-260]; 10[с.3-11]; 11[с.431-458]; 12[с.85-97]; 13[с.46-80]; 14[с.76-85]; 16[с.159-200]; 17[с.110-135]; 18[с.83-90]; 19[с.316-340]; 22[с.201-240]; 23[с.701-750]; 26[с.85-120]; 27[с.166-190]; 31[с.171-200]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. Практичне заняття Метафора в когнітивній лінгвістиці. План практичного заняття 1. Системність метафоричних концептів і свідомства проти узгодженості системи метафор. 2. Підґрунтя структурних метафор. 3. Узгодженість метафор. Складні випадки узгодження між метафорами. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Проаналізувати зміст лекційного	2 2 12
--	---	-----------------------------

складні випадки узгодження між метафорами; аналізувати фрагментарність метафоричного структурування.	матеріалу та доповнити його за визначеними джерелами. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у <i>Power Point</i> на одну із зазначених тем: – «Метафора і несуперечливість культури». – «Фрагментарність метафоричного структурування». – «Причинність: безпосередній досвід і метафоричне осмислення». – «Узгодженість у структуруванні досвіду». – «Наслідки для теорії понятійної структури». – «Визначення і розуміння». – «Метафора, істина і дія». 4. Підготуватися до круглого столу на тему: «Об'єктивізм у творчості Айн Ренд». 5. Проаналізувати в письмовій формі метафори, запропоновані Дж. Лакоффом у книзі «Метафори, якими ми живемо». (Lakoff G., Johnson M. <i>Metaphors we Live by</i>. Chicago: University of Chicago Press, 2008. 256 p). Список рекомендованих джерел: Основний: 1[с.125-137]; 2[с.50-60]; 3[с.98-110]; 4[с.217-240]; 5 [с.111-120]. Додатковий: 9[с.1-260]; 10[с.3-11];	
---	--	--

Знати: метонімічні джерела прототипних ефектів; типи метонімічних моделей. Вміти: характеризувати соціальні стереотипи, типові приклади, ідеали, взірці, генератори, субмоделі, яскраві приклади.	11[с.431-458]; 12[с.85-97]; 13[с.46-80]; 14[с.76-85]; 16[с.159-200]; 17[с.110-135]; 18[с.83-90]; 19[с.316-340]; 22[с.201-240]; 23[с.701-750]; 26[с.85-120]; 27[с.166-190]; 31[с.171-200]. <i>Інтернет-ресурси: 32-40.</i> ТЕМА 8. Метонімічні моделі. Практичне заняття План практичного заняття 1. Метонімічні джерела прототипних ефектів. 2. Інші типи метонімічних моделей. 3. Соціальні стереотипи, типові приклади, ідеали, взірці, генератори, субмоделі, яскраві приклади. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у Power Point на одне із зазначених у плані питань практичного заняття. 4. Написати есе на тему: «Мое розуміння ідеалу». 5. Навести 5 прикладів соціальних стереотипів. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.138-153]; 2[с.61-75]; 3[с.111-127]; 4[с.242-268]; 5[с.121-142]. <i>Додатковий:</i> 11[с.459-490]; 12[с.98-100]; 13[с.81-95]; 14[с.76-85]; 16[с.201-250]; 17[с.137-154]; 18[с.91-110]; 19[с.341-380]; 22[с.241-280]; 23[с.751-800]; 26[с.121-147]; 27[с.195-220];	2 8
---	---	-------------------

Знати: когнітивні категорії і слова; радіальні категорії; граматикизовані категорії; сукупність когнітивної семантики. Вміти: характеризувати досвідний, образний та екологічний аспекти свідомості; описувати сукупність властивостей; виокремлювати свідчення, які постачають зникаючі мови; розрізняти ознаки, стереотипи і замовчування.	30[с.75-94]; 31[с.201-220]. Інтернет-ресурси: 32-40. ТЕМА 9. Когнітивні категорії і слова. Практичне заняття План практичного заняття 1. Досвідний, образний та екологічний аспекти свідомості. 2. Сукупність властивостей. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у <i>Power Point</i> на одну із зазначених тем: – «Радіальні категорії». – «Граматикизовані категорії». – «Свідчення, які постачають зникаючі мови». – «Ознаки, стереотипи і замовчування». – «Когнітивна семантика». 4. Підготуватися до дискусії на тему: «Слово, моя ти єдина зброе...»(підібрати приклади, ілюстративний матеріал, аргументацію і контраргументацію). Список рекомендованих джерел: Основний: 1[с.154-179]; 2[с.76-79]; 3[с.128-150];4[с.270-300]; 5[с.143-168]. Додатковий: 8[с.49-56]; 10[с.3-11]; 11[с.491-500]; 12[с.101-110]; 14[с.76-85]; 16[с.251-290]; 17[с.162-190]; 18[с.111-137]; 19[с.381-420]; 22[с.281-	2 10
--	---	--------------------

Знати: що таке ментальні простори, пропозиційні ІКМ; проста пропозиція, сценарій; структуру ІКМ; досвідне підгрунття метафор; кінестетичні образні схеми. Вміти: описувати відношення між концептами і категоріями; аналізувати гіпотезу просторового представлення форми; співвідносити символічні моделі і когнітивну граматику; характеризувати проблему елементарних концептів, здатність концептуалізації.	315]; 23[с.801-850]; 25[с.93-128]; 26[с.148-159]; 27[с.221-240]; 29[с.281-315]; 31[с.221-280]. <i>Інтернет-ресурси: 32-40.</i> ТЕМА 10. Ментальні простори. Практичне заняття План практичного заняття 1. Пропозиційні ІКМ. Проста пропозиція. Сценарій. 2. Відношення між концептами і категоріями. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у <i>Power Point</i> на одну із зазначених тем: – «Гіпотеза просторового представлення форми». – «Структура ІКМ (ідеалізованих когнітивних моделей)». – «Символічні моделі і когнітивна граматика». – «Кінестетичні образні схеми: контейнер, частина – ціле, зв'язок, центр-периферія». – «Досвідне підгрунття метафор». – «Проблема	2 16
---	--	--------------------

Знати: сутність теорії лінгвістичної відносності, її сувору та м'яку версії; критичні аргументи щодо теорії лінгвістичної відносності. Вміти: охарактеризувати внесок Е.Сепіра та	елементарних концептів». – «Здатність концептуалізації». 4. Підготуватися до дискусії на тему: «Теорія ментальних просторів (mental spaces); Жюль Фоканс (підібрати ілюстративний і текстовий матеріал, аргументацію і контраргументацію). 5. Написати есе на тему: «Мій ментальний простір». Список рекомендованих джерел: Основний: 1[с.180-197]; 2[с.80-85];3[с.151-172];4 [с.310-370]; 5 [с.169-180]. Додатковий: 6[с.491-493]; 11[с.501-510]; 12[с.111-125]; 16[с.291-340]; 17[с.191-210]; 18[с.138-165]; 19[с.421-470]; 20[с.120-200]; 21[с.1-190]; 22[с.316-372]; 23[с.851-900]; 25[с.93-128]; 26[с.160-185]; 27[с.241-300]; 28[с.100-217]; 31[с.281-310]. Інтернет-ресурси: 32-40. ТЕМА 11. Теорія лінгвістичної відносності (теорія Сепіра-Уорфа). Практичне заняття План практичного заняття 1. Сутність теорії лінгвістичної відносності. 2. Внесок Е. Сепіра та Б. Уорфа в розвиток гіпотези про лінгвістичну відносність. 3. Суворі і м'які версії теорії лінгвістичної відносності. 4. Критика теорії. Завдання для самостійної роботи студентів:	2 10
---	--	--------------------

Б.Уорфа в розвиток гіпотези про лінгвістичну відносність; використовувати положення теорії лінгвістичної відносності в аналізі україно-та англомовних текстів; аргументовано вести дискусію щодо слухності / хибності певних положень теорії. Знати: сутність когнітивної моделі перекладу тексту; базові одиниці когнітивної моделі перекладу; роль когнітивної лінгвістики у перекладі тексту. Вміти: характеризувати співвідношення когнітивної	1. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у <i>Power Point</i> на одне із зазначених у плані питань практичного заняття. 4. Підготуватися до творчої роботи «Мое власне бачення теорії лінгвістичної відносності». Розробити план і тези презентації. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.198-210]; 2[с.86-90]; 3[с.173-187]; 4[с.372-390]; 5[181-195]. <i>Додатковий:</i> 9[с.1-260]; 11[с.511-515]; 12[с.126-138]; 15[с.115-118]; 16[с.341-380]; 17[с.211-235]; 18[с.166-189]; 19[с.471-520]; 20[с.210-270]; 22[с.373-400]; 23[с.901-950]; 24[с.1-187]; 27[с.301-350]; 31[с.311-350]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. ТЕМА 12. Лінгвокогнітивне моделювання перекладу. Лекція План лекції 1. Когнітивна лінгвістика і теорія перекладу: шляхи перетину і взаємодії. 2. Когнітивна модель перекладу тексту. 3. Базові одиниці когнітивної моделі перекладу. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.211-220]; 2[с.90-93]; 3[с.188-210]; 4[с.391-420]; 5[с.196-210]. <i>Додатковий:</i> 7[с.254-257]; 9[с.1-260]; 10[с.3-11]; 11[с.516-521]; 12[с.139-148]; 16[с.381-410]; 17[с.240-260]; 18[с.190-220]; 19[с.521-560]; 22[с.401-430]; 23[с.951-978]; 24[с.1-187]; 31[с.351-	2
---	---	----------

лінгвістики і теорії перекладу: шляхи перетину і взаємодії; застосовувати лінгвокогнітивне моделювання при перекладі фахових текстів.	378]. <i>Інтернет-ресурси: 32-40.</i> Практичне заняття Роль когнітивної лінгвістики у перекладі тексту. Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Проаналізувати зміст лекційного матеріалу та доповнити його за визначеними джерелами. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. <i>Зробити контекстноорієнтований переклад україномовної фахової (політичної) статті англійською мовою із застосуванням когнітивної моделі перекладу.</i> <i>Оформити результат у вигляді презентації у Power Point.</i> 4. <i>Провести порівняльний аналіз когнітивної моделі перекладу тексту з іншими моделями у вигляді репрезентативного практикуму, використовуючи інтернет-джерела.</i> 5. Ознайомитися з роботою Ніконової В.Г. «Лінгвокогнітивне моделювання дискурсу рефлексії політичної лідера» (В.Г. Ніконова, Н.В. Базидевич // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київ. нац. лінгв.ун-ту. – 2018 . – Вип..36. – С. 23-35) та зробити конспект статті.	2 10
--	---	--------------------

Знати: способи репрезентації світу в художній літературі; визначення когнітивної поетики; співвідношення між мовою художньої літератури і повсякденною мовою. Вміти: описувати когнітивну поетику як міждисципліна- рний інструмент вивчення художньої літератури; аналізувати проблему природи творчого й творчості; характеризувати школу когнітивної поетики в	Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.211-220]; 2[с.90-93]; 3[с.188-210]; 4[с.391-420]; 5 [с.196-210]. <i>Додатковий:</i> 7[с.254-257]; 9[с.1-260]; 10[с.3-11]; 11[с.516-521]; 12[с.139-148]; 16[с.381-410]; 17[с.240-260]; 18[с.190-220]; 19[с.521-560]; 22[с.401-430]; 23[с.951-978]; 24[с.1-187]; 31[с.351-378]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. ТЕМА 13. Когнітивна поетика. Лекція План лекції 1. Когнітивна поетика як міждисциплінарний інструмент вивчення художньої літератури. 2. Способи репрезентації світу в художній літературі. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.221-229]; 2[с.93-96]; 3[с.211-240]; 4[с.421-460]; 5[с.211-220]. <i>Додатковий:</i> 9[с.1-260]; 12[с.149-155]; 13[с.96-115]; 16[с.411-435]; 17[с.261-300]; 18[с.221-237]; 19[с.561-600]; 22[с.431-437]; 23[с.980-990]; 26[с.188-210]; 30[с.95-120]; 31[с.379-400]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. Практичне заняття Когнітивна поетика та її роль у вивченні художньої літератури. План практичного заняття 1. Проблема природи творчого й творчості. 2. Співвідношення між мовою художньої літератури і повсякденною мовою. 3. Школа когнітивної поетики в Україні.	2 2
---	--	-------------------

Україні; застосовувати принципи когнітивної поетики під час аналізу художніх творів. Знати:	Завдання для самостійної роботи студентів 1. Проаналізувати зміст лекційного матеріалу та доповнити його за визначеними джерелами. Підготуватися до опитування та експрес-контролю. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у <i>Power Point</i> на одне із зазначених у плані питань практичного заняття. 4. Виконати аналіз художнього твору, застосовуючи принципи когнітивної поетики, та оформити результати у вигляді презентації або репрезентативного практикуму. Художній твір для аналізу обрати самостійно, враховуючи власні уподобання. 5. Підготуватися до виконання творчих завдань (робота в малих групах: аналіз художніх творів). Сутність творчих завдань буде конкретизована викладачем під час проведення практичного заняття. Список рекомендованих джерел: Основний: 1[с.221-229]; 2[с.93-96]; 3[с.211-240]; 4[с.421-460]; 5[с.211-220]. Додатковий: 9 [с.1-260]; 12[с.149-155]; 13[с.96-115]; 16[с.411-435]; 17[с.261-300]; 18[с.221-237]; 19[с.561-600]; 22[с.431-437]; 23[с.980-990]; 26[с.188-210]; 30[с.95-120]; 31[с.379-400]. Інтернет-ресурси: 32-40.	12
--	--	-----------

принципи семантико-когнітивного аналізу концептів; словесну та графічну моделі; методи опису значень і концептів (лексикографічне та психологічне значення); метод лінгвістичної інтроспекції; метод когнітивної дефініції; побудову номінативного поля концепту. Вміти: описувати корпусні дослідження; експериментальні методики дослідження концептів; характеризувати семантику мовних засобів, що утворюють номінативне поле концепту; аналізувати верифікацію результатів опису	ТЕМА 14. Методи та прийоми семантико-когнітивного опису концептів. Лекція План лекції 1. Принципи семантико-когнітивного аналізу концептів. 2. Словесна та графічна моделі. 3. Методи опису значень і концептів (лексикографічне та психологічне значення). 4. Метод лінгвістичної інтроспекції. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.230-240]; 2[с.85-96]; 3[с.241-360]; 4[с.461-500]; 5[с.221-246]. <i>Додатковий:</i> 6[с.491-493]; 7[с.254-257]; 8[с.49-56]; 10[с.3-11]; 11[с.522-528]; 12[с.156-164]; 15[с.155-118]; 16[с.450-500]; 17[с.305-356]; 18[с.238-251]; 19[с.601-630]; 22[с.438-485]; 23[с.991-1000]; 25[с.93-128]; 30[с.121-170]; 31[с.401-411]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 32-40. Практичне заняття Методологія семантико-когнітивного опису концептів. План практичного заняття 1. Корпусні дослідження. 2. Метод когнітивної дефініції. 3. Побудова номінативного поля концепту. Завдання для самостійної роботи студентів 1. Проаналізувати зміст лекційного матеріалу та доповнити його за визначеними джерелами. Підготуватися до комплексної контрольної	2 2 8
--	--	----------------------------

концептів, моделювання концепту; проводити цілісний семантико- когнітивний аналіз та психо- лінгвістичний опис значення лексеми признання.	роботи. 2. Використовуючи словники, скласти власний глосарій з теми. 3. Зробити презентацію у <i>Power Point</i> на одну із зазначених тем: – «Експериментальні методики дослідження концептів». – «Семантика мовних засобів, що утворюють номінативне поле концепту». – «Верифікація результатів опису концептів». – «Когнітивна інтерпретація». – «Моделювання концепту». – «Цілісний семантико-когнітивний аналіз». – «Психолінгвістичний опис значення лексеми признання». 4. Виконати лінгвоконцептологічний опис концепту «Політика». Список рекомендованих джерел: Основний: 1[с.230-240]; 2[с.85-96]; 3[с.241-360];4[с.461-500]; 5[с.221-246]. Додатковий: 6[с.491-493]; 7[с.254-257]; 8[с.49-56]; 10[с.3-11]; 11[с.522-528]; 12[с.156-164]; 15[с.155-118]; 16[с.450-500]; 17[с.305-356]; 18[с.238-251]; 19[с.601-630]; 22[с.438-485]; 23[с.991-1000]; 25[с.93-128]; 30[с.121-170]]; 31[с.401-411]. Інтернет-ресурси:32-40.	
---	---	--

	Разом	180
	Підсумковий результат	екзамен

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ^{*2}

Основний

1. Бацевич Ф.С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень: Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2018. 240 с.
2. Ковбасюк Л.А. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести: Навчальний посібник. Херсон: Видавництво ХДУ, 2020. 96 с.
3. Когнітологія та концептологія в лінгвістичному висвітленні: навчальний посібник / Н.В. Слухай, О.Снитко, Т.П. Вільчинська. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2020., 367 с.
4. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. – Полтава: Довкілля – К, 2018. 712 с.
5. Широков В. Лінгвістично-інформаційні студії. У 5 томах. Том 4. Корпусна та когнітивна лінгвістика: Енциклопедичний словник. Український мовно-інформаційний фонд НАН України, 2018. 246 с.

Додатковий

6. Барабаш О. Деякі питання аналізу семантичного поля крізь призму когнітивізму // Вісник Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, Івано-Франківськ, 2017. Вип. XV – XVIII. С. 491- 493.
7. Ващук Т.М. Когнітивні особливості політичного дискурсу // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі України, Луцьк, 2017. С. 254 – 257.
8. Венжинович Н. Співвідношення концептуальних і лінгвістичних репрезентацій у когнітивній семантиці // Мова і культура: Зб. наук. пр. Київ, 2017. С. 49-56.
9. Гладько С.В. Інтерпретація англomовного художнього тексту: лінгвостилістичний аспект = Literary text interpretation: linguo-stylistic aspect: навч.посібник. Вінниця: Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2013. 260 с.
10. Жаботинська С.А. Лексичні поля й нелінійна динаміка когнітивних структур // Вісник Львівського університету, 2011. Вип. 52. С. 3 –11.
11. Загнітко А.П. Теорії лінгвістичних учень. – Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 528 с.
12. Краснобаєва – Чорна Ж. Когнітивна лінгвістика й лінгвоконцептологія: навчальний посібник. Вінниця, 2020. 164 с.
13. Краснобаєва – Чорна Ж.В. Вторинна знакова система ціннісної картини світу у фраземіці: [монографія]. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 172 с.
14. Мартіняк С. Структура когнітивної категорії крізь призму асоціативного експерименту (на матеріалі слов'янських мов) // Проблеми слов'янознавства. Львів, 2012. Вип. 61. С. 76 – 85.
15. Мацьків П.В. Мовна картина світу в контексті суміжних наукових понять // Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Сер.: Філологічні науки (мовознавство). 2017, № 7. С. 115 – 118.
16. Bussmann H. Routledge Dictionary of Language and Linguistics. London: Routledge, 2016. 560 p.

^{*2} У бібліотеці ДТЕУ зазначених видань немає.